

Z ČESKÝCH VLASTÍ

Dva básníci šedesátinci. Dva básníci dovršili 16. m. m. šedesátý rok svého života, F. Kvapil a J. Kallus. Básnická činnost jejich jest protilehlá. Kežto Kvapil rád psával formou bohatou a obíral se často problémy složitými, pěstoval zase Kallus nejrůznější prostou písni, jež často upomínal svým obsahem i lehkými tóny na básmi lidové. V tom ohledu zvláště stala se památnou jeho písnička: "Aj husy, husičky, vy ani nevítě, že moji výbavu na sobě nosíte atd." Dostalo se jí také své doby zvláště ceny. František Kvapil narodil se dne 16. února roku 1865 ve Zberáku u Českého Brodu. Nyní jest Frant. Kvapil ředitelem kancláře Muzea království Českého a Kallus řídíce učitelem v Čeladné na moravském Valašsku u Frenštátu. Již z mládí přinul Fr. Kvapil k barvitému polským romantikum, zejména ke Krasinskému a Slovackému, z nichž nám podal později velmi krásné a sýte překlady (Nebeská komedie, Lurdy a j.), k mohutné visionářské poesii Mickiewiczové, z něhož nám přeložil Gražynu, jakož i k moderním veršům Asnykovým. — Jeho nejvýznamnější básnické dílo původní, Zpěvy knižecí z r. 1883 (v rozšířeném vydání z r. 1897) nese patrné stopy této široce založené a hluboké slovenské epiky, která ve sbírkách pozdějších (Zavádět stopy, Z výstavních třísek a Když kvetyl máky) ustoupila výce osobní reflexi, intimnější náladě a nebo rozmílému, teplém citu i života prosycenému genru. — Josef Kallus, kdysi až do šestnáctého roku prostý tkalecký tvůrčák, jest vlastně básník-samouk, který později studoval a dnes jest řídíce učitelem na mor. Valašsku. Z jeho sbírek zaslouží zaznamenání: Písni (1882), Z Valašska (1885), Oblaka (1887), Kresby a písni (1895) a Valašsko v písni (1906).

Také do Brna už nesmějí polští vystěhovalci, jak sdělují "Wied. Kurjer Polski", od 1. února t. r. Je to tedy už třetí město v Rakousku, kam nesmějí se uchýlit polští uprchlíci: nejprve Vídeň, potom Praha, ted Brno.

Neštěsti v dole. Na uhněném dolu "Jan" v Lomu stalo se neštěsti, při němž zahynul horník Jan Votrubec a dální dozorce Petr Černý těžce zraněn. Votrubec a Černý byli ve vyrubané komoře, když náhle strop komory, který nebyl podepřen stojkami, se prolomil. Votrubec byl ženat a zůstavil dvě malé dítě.

Při návratu z nákupu zmrzlá. V minulých dnech dopoledne byla nalezena na silnici u Čes. Krumlova 52letá manželka obecního pastýře Anna Duchová z Tupes zmrzlá. Večer před tím nalézala se na zpětné cestě ze Suše, kde obstarávala nákup, domů byla však překvapena sněhovou bouří, unavena patrně usedla a usnula. Stala se po bětu mrazu.

Jedovatina v kožešině. V plzeňské nemocnici zemřel krejčí Bohumil Češík, syn rolníka z Tymákovy, otravou krve. Při práci se tříl si pot s čela, ale při tom přesně k zárodky otravy do obličeje, když asi měl malou oděrku. Vznikla otrava krve a ve skle, která pomoc byla již marná. Mladý muž, jenž teprve stál na prahu svého života, byl velice obliben v kruhu svých známých, jak dokazovala hojná účast na pohřbu.

Zámožný starec zemřel v podkroví komorce. Bývalý obchodník dobytkem Fr. Zeebel, 78 roků starý, zemřel v min. dnech náhle ve své podkrovní světnici v Teplicích. U kmata, který žil velmi skromně a stravoval se v obecní kuchyni, vykonána domovní prohlídka a nalezena správně knížky na obnos 32,000 K, dál hmotnost 4,000 K v samých drobných a za 1,000 K slatých mincí. Peníze a knížky byly ponechány v úředním uschování. Nejhůřími přibuznými zemřelého podivina jsou dvě sestry, velmi chudé.

Upchály hr. Michal Tolstoj do padou. — V pátek, 12. m. m. přišli do dvora Blud u Lovětí upcháli z milovického tábora hr. Michal Tolstoj a dobrovolník Anton Laškevici v průvodu sluky hr. Tolstoj, jehož jmena dosud zjištěno nebylo. Četništvo žilinské, které bylo upozorněno na příchod jejich, zatkle upchály a po sjíštění je-

jich totožnosti dopravilo na četníckou stanici žilinskou, odkudž dopraveni byli opět do Milovic.

Hlad v Krkonoších. Neblahé důsledky vánky pocítili horalé krkonoští již nyní měrou nevýslovnou. Již normální poměry zahovaly se k nim macešsky, a nebyl ojedinělý případ, že denní výdělek horského tkalcové byl jedna koruna. Válka zavřela nyní všechny zdroje přijímů, takže naši horalé hledí smutné budoucnosti vstří. Jaká bída na horách rádi, vidno z toho, že lid solí potraviny dobyté solí a jí pouze jednou denně. Potrvá-li válka delší dobu, budou to horalé, kteří kruté poměry nevydrží.

Srážka vozů se saněmi. V min. dnech rozváželi dělnici Josef Novotný, Jan Volech, Josef Ryšavý, Petr Kočí a Josef Jirouš mour z nádraží v Jilemnici do Kruhu. — Před příjezdem přes trat u km 84,10 zpozorovali dělnici saně tažené dvěma koni poštmistru Josefa Bydžovského z Kruhu. Dělnici zabrzdili, ale koleje byly ledem pokryty a tak se stalo, že vůz jel dál a vrazil do saní, které se v kritickém okamžiku ocitly na kolejích a smýly jimi asi 3 m k předu. Při tom byli dělnici Ryšavý, Kočí a Jirouš lehce zraněni. Koník se něco nestalo; ani saně nebyly poškozeny.

Hošák proboril se na slabém ledě a utonul. Před nedávnem utonuli se v Liboci u Prahy na rybníku dva lidé Veselí, kteří se tam přes zákas klouzali na temném ledě. O neštěsti tom se dosud v okolí mluví, ale přece jen děti nejdají výstrah a opět ponášejí se tenký led. Tim zaviněno bylo zase neštěsti v nedalekém Brejnově. Ondyno proboril se tam na slabě zamrzlém rybníku 11letý hošák vdovy po nádeníkovi Václavu Haller a zmizel pod ledem drívě, než někdo mu mohl přispěti ku pomoci. Teprve za hodinu byla mrtvola jeho vytažena z rybníku a dopravena do místní umrlčí komory.

Osudná hra s ohněm. V Selcánkách u Čelakového v rolníka Černého sloužili manželé, kteří měli 5 dětí. Poněvadž muž i žena chodili do práce, uzavírali děti ve své světnici na zámek. Nejstarší chodil do školy, čtyři mladší zůstaly doma. Z nerozumu nosily si z kamenných hliníků a rozdělaly u posteli oheň, jenž stal se jim osudným. Vznala se postel, stůl a jiný nábytek a hořela už i okna, když lidé ohně zpozorovali a donutiv se dostali. Zatím děti se udusily a jeden chlapec na posteli uhořel. — Jenom nejstarší, prodlevaje ve škole, vyvázl. Jak smutný byl pohled na čtyři vedle sebe ležící mrtvoly a jaký žal rodiců, snadno lze s pomysliti.

Čtyřhaléřové žemle jednotným pečivem v králi Českém. Mistodržitel krále Českého kniže František Thun vydal výhlášku, v níž se nazývá pro celý obvod krále Českého jednotná výroba pečiva a sice ve formě dvoudlouhých žemlí po 4 h za kus. Váha žemlí ustanovuje se pro pražský policejní obvod a obec Radlice a Vysočany na 32 gramů, pro ostatní obec na 35 gr. Toto jednotné pečivo smí se vyráběti pouze ze směsi mouky dle ministerstevního nařízení ze dne 30. ledna 1915 č. 24 čl. zák. Výroba jednoho druhu pečiva se vžebu zakazuje. Perušení tohoto nařízení trestá se pokutou do 5,000 K nebo vězením do 6 měsíců, po případě i důležitím živnostenského oprávnění.

Cení uměloti ve valci. Z členů spolků výtvarných umělců "Mannes" je v pol. 12. Z nich padl malíř Prucha, raněni byli arch. Roseler a malíř Richter, do ruského zajetí upadli František Anýž, sochař Vojta Sucharda a architekt Závorka. Malíř Kubáň byl die dnu, který zasadil, vyznamenán statutem záslužným křížem za vynikající účast při potopení francouzského ponorkového člunu Carise u vjezdu do přístavu v Puli. Nejnovější nastoupil službu vojenskou starosta architekt Ot. Novotný a malíř Brunauer. Sochař Jan Starý, byl superarbitrován, kona občanskou pomocnou nemocniční službu v Jihlavě. — Z ostatních uměleckých korporací: Sochař V. Sapík nastoupil službu vojenskou v Sibenuku v Dalmaci. — Z výtvarných umělců slouží ve vojenské

také sochař Kodet, malíř Karel Nejedlý, malíř J. Benda, malíř Slavoboř Tuzar.

Vzpurná pytlácká rodina. Četnický strážmistr Karel Riedel v Nové Vsi u Břeclavy na Moravě váslechce výstrel z pušky. Ihned si pospíšil a zahlédl, jak nějaký muž bězel do pole, tam něco sebral a utíkal zpět do domku Michala Počelyho. Strážmistrovi bylo jasno, že je to pytlák, který bězel pro zastřelenou kořist. Četník ihned se vyzkával i v toliku bitvách, a se zvláště pochvalou rozhovořil se o vojnech, kteří před válkou byli členy "Sokolských" jednot. "Se Sokoly" máme nejlepší zkušenosť. Jsou to lidé vědomí své povinnosti, chápají písej svou zodpovědnost. Hlíd však tu bez bázně a hanby, spořlivě, zkrátka: vojáci, jakých si možno jen přáti."

Slezské "Posudky". — V "Pororu" vytiskl J. V. (Vyhledal) tužku zajímavou čertu národního z Těšínska: V posledních dnech, t. j. na konec masopustu, konají se na Těšínsku tak zv. "posudky", pro národní život našich venkovských zvláště významné. Jsou to obecní valné hromady, na něž pozve starosta všechny občany, by "posoudili" obecní účty a starostovo úřadování. Při posudku vyplácí se starostovi obecním zřízeněm jím patřičný plat, občanům se pak vyplati hrombene a pod. Občané, kteří se sejdou již ráno v "obecníku", významně vyslechnou starostovu řeč, potřesou ještě významněj nad účty hlasov, ale vždy je úplně spokojenosti starosty a pánu výborníků schváli. Málo jsem slyšel o hádkách a nespokojenosti při posudech, to si až při volbách vyřídí. Za to pan starosta pokyne hospodskému, který přikuli hečku pivu, tu se vžádá a obec starostovi "posudníci" na ráz promění v správnou a veselou a blahoreč, jakéto to pořádného mají "fotu", co má na starosti celý dědina. Odpoledne za spokojenými tatíky přijdou jejich rohky, s nimi děvčuchy a za těmito zase synci a tak se v posudek sejdě v obecníku celá dědina. Do rohu usednou muzikanti s huslami, piščalkou, trumpelem, ba i cimbálem a nastane největší část slezského posudku. — Kdo chce spatřit pravý život venkova, navštíví některý posudek, — Zvláště národní tanec a písni slezské, to nejjednodušší uvidíš. To zejména starší lidé a výmekáři v posudek si ještě zakrýpí hajduka, těšínska, kovalíčka, židúvku a j. tance lidové, které ani na slezské svatbě neuvidíš. Svatby ve Slezsku, protože tu převládají mladí lidé, se stávají modernějšími, starobylost je z nich sfrína, ale "posudky" dosud se zachovávají v plné krásce slezské svářnosti. Když jsem slyšel slezské tanec a písni pro "Slezskou Besedu", vedle svatek byly to hlasné posudky, kde jsem mohl nalézt nejvíce pokladů z lidového slezského umění. Na posudky přijdou lidé, kteří jinak po celý rok do hospody nevkročí, protože posudek patří občanům: mládež je tu jen trpěna — bez svých práv, budba hraje jen tanec, které si starší výmekáři vysloví — a ti se jen předpříhají o posudek v umění tanecem. Je skutečně docela zajímavé, vídme-li tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí není tanec — to je podání kusu života a duše slezského lidu. 1 letos se konaly ve Slezsku posudky. Stalety zvyk národní se nedal větším zastavit, ale letos posudky byly klidně a vžáděny. Letos se netančilo, neb vše málo, to jen některý jako na ukázkou zatančil některý starý tanec, celkem však vzpomínáno bylo na staré zlaté časy. Každá vesnice ve Slezsku má svůj posudek v určité čas, to jí nen